

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

1820.

Врз основа на член 47 од Законот за безбедност и здравје при работа („Службен весник на Република Македонија” бр. 92 /07 и 136/11), министерот за труд и социјална политика, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА МИНИМАЛНИТЕ БАРАЊА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА НА ВРАБОТЕНИ ВО РУ- ДАРСТВО СО ПОВРШИНСКА И ПОДЗЕМНА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ (*)

Член 1

(1) Со овој правилник се пропишуваат минималните барања за безбедност и здравје при работа на вработените во рударство со површинска и подземна експлоатација на минерални суровини.

(2) Одредбите на овој правилник се применуваат во рударство со површинска и подземна експлоатација на минерални суровини.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следново значење:

1. "Рударство со површинска и подземна експлоатација на минерални суровини" е секоја дејност каде се врши:

- површинска и подземна експлоатација на минерални суровини,
- геолошки истражување на наоѓалиштата на минералните суровини,
- технологија на подготовка на минерални суровини.

2. "Работен простор" се смета секој простор на кој се наоѓаат местата за извршување на работата (главни и помошни активности) и простор за површинска и подземна експлоатација на минерални суровини, вклучувајќи ги и преполнетите депонии и другите места за отпад, како и стамбениот простор каде вработените имаат право на пристап во врска со нивната работа.

Член 3

(1) За обезбедување на безбедноста и здравјето при работа на вработените од страна на работодавачот се преземаат мерки, кои гарантира дека:

а) работниот простор се проектира, изградува, опремува, се предава во употреба, и истиот се управува и одржува на начин вработените кои работат на него да можат да ја извршуваат својата работа без да ја загрозат својата безбедност или безбедноста на другите вработени;

б) работата во работниот простор при присуство на вработени ќе се извршува во присуство и под надзор на одговорното лице;

в) работата во посебни услови која вклучува посебен ризик ја вршат само компетентни вработени кои ги исполнуваат условите за извршување на тие работи согласно дадените инструкции;

* Со овој правилник се врши усогласување со директивата 92/104/ЕЕЗ на Советот од 3 декември 1992 за минимум барања за подобрување на безбедносната и здравствената заштита на работниците во индустријата за површинска и подземна екстракција на минерали (дванаесетта самостојна Директива во смисла на член 16 (1) од Директива 89/391/ЕЕЗ)

г) сите безбедносни инструкции им се достапни на сите засегнати вработени;

д) обезбедени се соодветни средства за прва помош;

ѓ) сите безбедни бушења и минирања се вршат во редовни интервали.

(2) Работодавачот пред почнување со работа изготвува Проценка на ризик и ја изменува доколку работниот простор претрпел големи промени, проширување или надградување, согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

Член 4

Од страна на работодавачот се преземаат сите мерки на претпазливост кои одговараат на природата на работата, како што се:

- избегнување, пронаоѓање и совладување на појавата на ширење на пожари и експлозии и
- спречување на појава на експлозии и/или гасови кои ги загрозуваат безбедноста и здравјето на вработените.

Член 5

Од страна на работодавачот се обезбедуваат и се одржуваат средствата за спасување и евакуација, со што на вработените ќе им се овозможи во случај на опасност итно и безбедно да го напуштат работниот простор.

Член 6

Работодавачот на вработените им обезбедува упатства за запирање на работата, брзо напуштање на работното место и евакуација на безбеден простор во случај на непосредна, сериозна и неизбежна опасност.

Член 7

Вработените и нивните претставници од страна на работодавачот се информираат за сите мерки кои се преземаат за заштита на безбедноста и здравјето на вработените во работниот простор, а особено на мерките пропишани во членовите 3 и 6 од овој правилник.

Член 8

(1) Од страна на работодавачот се обезбедуваат мерки за следење на здравствената состојба на оние вработени за кои резултатите од Проценката на ризик од член 3 став 2 од овој правилник, покажуваат дека постои ризик по нивното здравје.

(2) Мерките од став 1 на овој член се однесуваат на правото на вработените да бидат подложени на следење на здравствената состојба пред отпочнување со работа за активностите од член 2 од овој правилник (претходни прегледи), а после тоа на периодични прегледи.

Член 9

Минималните барања за безбедност и здравје при работа се дадени во Прилог кој е составен дел на овој правилник.

Член 10

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2726/3
16 мај 2012 година
Скопје

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

Прилог

Минимални барања за безбедност и здравје при работа

ДЕЛ А

Општи минимални барања применливи во рударството со површинска и подземна експлоатација на минерални суровини и кај помошните површински инсталации

1. Надзор и организација

1.1. Организација на работниот простор

1.1.1. Работниот простор треба да биде организиран за да се обезбеди заштита од ризици. Тој треба да биде чист, а опасните материи, наслагите и сметот треба веднаш да се отстранат или да се стават под контрола за да не ги загрозат безбедноста и здравјето на вработените.

1.1.2. Работните места се проектираат и изведуваат согласно ергономски принципи, земајќи ја во предвид потребата вработените да можат да ги следат операциите кои се вршат на нивните работни места.

1.1.3. Доколку работите на работните места се извршуваат од самостојни вработени треба да се обезбеди соодветен надзор или средства за комуникација.

1.2. Стручно лице

Стручното лице на работодавачот, согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа, е одговорно за секое работно место кога се присутни вработените на работното место.

Работодавачот може лично да ја преземе одговорноста за работното место наведено во првата точка, доколку ја има потребната квалификација, согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

Работодавачот може лично да го преземе надзорот од првиот и вториот потстав, доколку ја има потребната квалификација и способност за ваква дејност, согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

1.3. Надзор

1.3.1. За да се обезбеди безбедноста и здравјето на вработените при извршување на дејноста треба да се обезбеди потребниот надзор од овластено стручно лице, согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа, кое е назначено од страна на работодавачот и врши работа во негово име.

1.3.2. Доколку во Проценката на ризик се предвидени такви работни места со висок ризик стручното лице ги посетува најмалку еднаш во текот на една смена.

1.3.3. Работодавачот лично може да го преземе надзорот од точка 1 и 2 доколку има овластување за ваква дејност, согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

1.4. Оспособување на вработените

На работните места треба да има доволен број на вработени кои се оспособени и обучени во согласност со прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

1.5. Информации, упатства и обука

За да се обезбеди безбедноста и здравјето на вработените при работа, тие треба да ги добијат сите потребни информации, упатства и обуки, и по потреба повторување на обуките.

Работодавачот обезбедува јасни упатства за да не загрози безбедноста и здравјето на вработените или на другите вработени.

1.6. Писмени упатства

За секое работно место се изготвуваат писмени упатства со кои се пропишуваат правилата кои треба да се почитуваат за да се обезбеди безбедноста и здравјето на вработените и безбедно ракување со опремата за работа.

Тие опфаќаат упатства за употреба на опремата за работа за итни случаи и активности кои треба да се преземат при итни случаи на работното место или близу до него.

1.7. Методи за безбедна работа

На секое работно место и во текот на секоја дејност треба да се применуваат безбедни методи за работа.

1.8. Дозволи за работа

Согласно Проценката на ризик треба да се спроведе постапка за добивање на дозвола за работа за извршување на работа со висок ризик и за работите кои, доколку се поврзани со работите со висок ризик, можат да предизвикаат сериозна опасност.

Дозволите за работа се издаваат од одговорни лица пред започнување со работа и тие ги уредуваат условите кои треба да ги исполнат и мерките на претпазливост кои треба да се преземат пред, за време и по работата.

1.9. Редовен преглед на мерките за безбедност и здравје при работа

Работодавачот обезбедува дека мерките кои се преземаат за заштита на безбедноста и здравјето на вработените, вклучувајќи го и целиот систем за управување со безбедноста и здравје при работа, редовно се прегледуваат за да се обезбеди усогласеност со одредбите од овој Правилник.

2. Механички и електрични постројки и опрема

2.1. Општи одредби

При изборот, инсталацијата, предавањето, ракувањето и одржувањето на механичката и електричната опрема треба да се земе предвид безбедноста и здравјето на вработените, земајќи ги предвид одредбите на овој Правилник и другите прописи од областа на безбедноста при работа.

Доколку е сместена во област каде постои ризик или е можен пожар или експлозија поради запалување на гас, пареа или испарлива течност, таа треба да биде погодна за употреба во таква област. На постројките и опремата, доколку е потребно, треба да има соодветни заштитни направи и блокажни системи.

2.2. Специфични одредби

Механичките постројки и опрема треба да се со одветна цврстина и да немаат можност за затајување на дефект и да бидат погодни за целта за која се наменети.

Електричната опрема и постројки треба да се со доволна големина и моќ за целта за која се наменети.

Механичката и електричната опрема и инсталации се инсталираат и заштитуваат со цел да се спречи опасност.

3. Одржување

3.1. Општо одржување

Треба да се изготви план кој ќе нуди систематско испитување, одржување и, доколку е pogodно, тестирање на механичката и електричната опрема и постројки.

Одржувањето, испитувањето и тестирањето на кој било дел од постројките и опремата се врши од овластени лице.

Се прават записи од испитувањата и тестирањата и тие се чуваат на соодветен начин.

3.2. Одржување на опремата за безбедност

Опремата за безбедност треба да биде секогаш подготвена за употреба и да биде во добра работна состојба во секое време.

Одржувањето се врши согласно природата на работа.

4. Заштита од ризици од експлозија, штетни гасови и опасност од пожари

4.1. Општи одредби

4.1.1. Треба да се преземаат мерки за да се процени присуството на штетни и/или потенцијално експлозивни супстанции во воздухот и за мерење на концентрацијата на овие супстанции.

Доколку според Проценката на ризик се бараат направи за автоматско и постојано следење и мерење на концентрацијата на гасовите на определени места, се набавуваат автоматски аларми и направи кои автоматски го прекинуваат напојувањето за електричните инсталации и за моторите со внатрешно согорување.

Доколку се употребуваат автоматски мерачи, измерените вредности се евидентираат и чуваат како што е предвидено во Изјавата за безбедност.

4.1.2. Забрането е пушење на работни простори каде постои посебен ризик од пожар или експлозија.

Се забранува употреба на отворен оган и извршување на дејност која може да доведе до опасност од палење доколку не се преземени превентивни мерки за заштита од појава на пожар или експлозија.

4.2. Заштита од ризик на експлозија

4.2.1. Се преземаат сите потребни мерки за да се спречи појавата и акумулацијата на експлозивни гасови.

4.2.2. Во области каде постои ризик од експлозија, се преземаат сите потребни мерки за да се спречи запалувањето на експлозивни гасови.

4.2.3. Се изготвува план за заштита од експлозија каде детално се наведени потребната опрема и мерки.

4.3. Заштита од опасни гасови

4.3.1. Доколку опасни супстанции се акумулираат или може да се акумулираат во воздухот, се преземаат соодветни мерки за да се обезбеди:

- а) пригушување на местото на изворот, или
- б) отстранување, или
- в) разредување на акумулираните гасови од овие супстанции, така што вработените нема да бидат изложени на ризик.

Системот треба да е во можност да ги разнесува овие опасни гасови така што вработените да не бидат доведени во опасност.

4.3.2. Без оглед на Правилникот за безбедност и здравје при употреба на опрема за работа, треба да се употребува доволна опрема за дишење и реанимација во области каде вработените се изложени на гасови штетни по здравјето.

Во вакви случаи, на работното место треба да бидат присутни доволна број на вработени обучени за употреба на ваква опрема.

Опремата соодветно се складира и одржува.

4.3.3. Доколку во воздухот се присутни отровни гасови, надлежните органи треба да имаат на располагање заштитен план каде детално се наведени достапната опрема за заштита и превентивните мерки.

4.4. Заштита од ризик од пожари

4.4.1. Без разлика на начинот на кој работните места се проектирани, конструирани, опремени, следени, управувани или одржувани, треба да се преземаат соодветни мерки за да се оневозможи започнување и ширење на пожари од изворот наведен во Изјавата за безбедност.

За брзо и ефикасно гаснење на пожари се преземаат мерки за безбедност.

4.4.2. Секој работен простор треба да биде опремен со соодветна опрема за гасење пожар и, доколку е потребно, со детектори за пожар и алармни системи.

4.4.3. Неавтоматската опрема за гаснење пожари треба да е лесно достапна и едноставна за употреба и, доколку е неопходно, заштитена од оштетување.

4.4.4. На самиот објект треба да се чува план каде детално се наведени мерките на претпазливост кои треба да се преземаат согласно членовите од 3 до 9 од овој правилник.

4.4.5. Опремата за гаснење пожари се означува со знаци согласно Правилникот за знаци за безбедност и здравје при работа. Овие знаци се прават од траен материјал и се ставаат на соодветни места.

5. Експлозивни и средства за активација

Активностите на складирање, транспорт и употреба на експлозивни и средства за активација ги вршат исклучиво овластени и компетентни лица.

Овие активности се организираат и извршуваат на начин кој нема да претставува ризик за вработените.

6. Прометни патеки

6.1. Треба да е возможно да се дојде до работните места без опасност и да се напуштат брзо и безбедно во итен случај.

6.2. Прометните патеки, вклучувајќи скали, фиксирани помошни скали и товарни рампи, се проектираат, градат и лоцираат за да обезбедат лесен, безбеден и соодветен пристап на пешаците и превозните средства на начин кој нема да ги стави во опасност вработените во близина на овие прометни патеки.

6.3. Патекиите кои се користат за промет на пешаци и/или промет на стоки се димензионираат согласно бројот на можни корисници и видот на работа.

Доколку транспортно средство се користи кај прометните патеки, се обезбедува доволна безбедносен простор за пешаците.

6.4. Доволен простор се обезбедува помеѓу прометни патеки за возила и вратите, портите, премините за пешаци, ходниците и скалите.

6.5. Прометните и пристапните патеки јасно се обележуваат за заштита на вработените.

6.6. Доколку во работниот простор влегуваат возила треба да се воспостават сообраќајни знаци.

7. Работни места на отворено

7.1. Работните места, прометните патеки и други простори или инсталации на отворено кои се употребуваат од вработените при нивната работа се организираат така што пешаците и превозните средства да може безбедно да се движат.

7.2. Работните места на отворено соодветно се осветлуваат со вештачко осветлување доколку дневната светлина не е соодветна.

7.3. Доколку вработените работат на работни места на отворено, секое такво место е уредено така што вработените треба:

(а) да се заштитени од временски неприлики и доколку постои таква опасност, од пад на предмети;

(б) да не се изложени ниту на висок степен на бука ниту на опасни надворешни влијанија како гасови, пареи или прав;

(в) да се во можност брзо да ги напуштат работните места во случај на опасност или да се во можност да добијат прва помош;

(г) да не може да се слизнат или паднат.

8. Загрозени простори

8.1. Загрозените простори треба да бидат јасно наведени.

8.2. Доколку работните места содржат загрозени простори каде, според природата на работата, постои ризик за паѓање на вработен или предмет, местата се опремуваат, доколку е возможно, со средства кои оневозможуваат влез на неовластени вработени во овие предели.

8.3. Се преземаат соодветни мерки за заштита на овластени вработени кои влегуваат во загрозени простори.

9. Патеки и излези за итни случаи

9.1. Во случај на опасност, вработените треба да ги евакуираат сите работни места што е можно побрзо и побезбедно.

9.2. Патеките и излезите за итни случаи треба да бидат проодни и да водат на директен начин на отворено и сигурно место, сигурно збирно место или сигурно место за евакуација.

9.3. Бројот, распоредувањето и димензиите на излезите и патеките за итни случаи зависат од употребата, опремата и димензиите на работното место и максималниот можен број на присутни лица.

9.4. Вратите за итни случаи треба се отвараат на надвор.

Вратите за итни случаи не треба да бидат заклучени или прицврстени на тој начин да не можат лесно и веднаш да се отворат од кое било лице кое треба да ги употреби во итен случај.

9.5. Вратите за итен случај не се заклучуваат.

Излезите и патеките за итен случај и прометните патеки и врати кои упатуваат кон нив, не треба да имаат препреки така што ќе може да се употребуваат во секое време без застој.

9.6. Патеките и излезите за итен случај на кои им е потребно осветлување треба да се опремаат со помошно осветлување со соодветен интензитет доколку нормалното осветлување не проработи.

9.7 Специфичните патеки и излези за итен случај се означени со знаци согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

10. Средства за евакуација и спасување

10.1. Вработените се обучуваат во однос на соодветните активности кои треба да се преземат при итен случај.

10.2. Се обезбедува опремата за спасување, која се чува во припремност и на лесно достапни места и се обележува со знаци согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

11. Безбедносни обуки

Безбедносни обуки се одржуваат во редовни интервали на работните места каде вообичаено има присуство на вработени.

Основната цел на овие обуки е подготовка и проверка на способностите на вработените на кои им се доделени специфични задачи во случај на опасност, што подразбира употреба, ракување или управување со опрема за итен случај.

Доколку е потребно, на вработените на кои им биле доделени вакви задачи, се обучуваат за правилна употреба, ракување или управување со таа опрема.

12. Простории и опрема за прва помош

12.1. Опремата за прва помош треба да е достапна на сите места доколку тоа го налагаат работните услови и треба да е соодветна за својата намена.

Опремата треба да е обележана со соодветни знаци и лесно достапна.

12.2. Се обезбедуваат една или повеќе простории за прва помош согласно големината на работниот простор, видот на работа и зачестеноста на несреќи.

Во овие соби јасно се истакнуваат инструкции за давање на прва помош во случај на несреќа.

12.3. Собите за прва помош се опремуваат со потребната инсталација и опрема за прва помош кои треба да бидат лесно достапни.

Тие се обележуваат со знаци согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

12.4. Опремата за прва помош треба да е достапна на сите работни места доколку тоа го налагаат работните услови.

Опремата треба да е соодветно обележана и лесно достапна.

12.5. Доволен број на вработени треба да бидат обучени за употреба на обезбедената опрема за прва помош.

13. Природно и вештачко осветлување

13.1. Секое работно место доволно се осветлува за да обезбеди безбедна работа на вработените.

13.2. Работните места колку што е возможно треба да добиваат природна светлина и да бидат опремени со вештачко осветлување, земајќи ги предвид климатските услови, кое е доволно за безбедноста и здравјето на вработените.

13.3. Инсталациите за осветлување во просториите каде се наоѓаат работни места и премини се поставуваат така што видот на осветлувањето не претставува ризик и опасност за вработените.

13.4. Работните места каде вработените се особено изложени на ризик при прекин на вештачкото осветлување се опремуваат со осветлување за итни случаи со ист интензитет. Доколку ова е невозможно, вработените се опремуваат со лични сијалици.

14. Санитарна опрема

14.1. Соблекувални и ормарчиња

14.1.1. Доколку вработените треба да носат посебна работна облека, а од здравствени и хигиенски причини не можат да се преоблечат во некоја друга просторија треба да им се обезбеди соодветна соблекувална.

Соблекувалните треба да се лесно достапни, да имаат доволен капацитет и да имаат места за седење.

14.1.2. Соблекувалните треба да се доволно големи и да имаат ормарчиња кои ќе им овозможат на вработените да ја заклучат нивната облека во текот на работното време.

Во зависност од условите (опасни супстанции, влажност, нечистотија), ормарчињата за работна облека се одделни од оние за цивилна облека.

Се обезбедуваат помагала за сушење на мократа работна облека.

14.1.3. Се обезбедуваат посебни соблекувални или посебна употреба на соблекувални за мажи и жени.

14.1.4. Доколку нема потреба од посебни соблекувални согласно точка 14.1.1. на секој вработен му се обезбедува место за складирање на својата облека.

14.2. Тушеви и мијалници

14.2.1. Се обезбедуваат соодветни и погодни тушеви за вработените доколку тоа го налага природата на работата или здравствените причини.

Се обезбедуваат посебни тушеви или посебна употреба на тушеви за мажи и жени.

14.2.2. Просториите со тушеви треба да се доволно големи за да му се овозможи на секој вработен да се тушира без попречување во услови на соодветни хигиенските стандарди.

Тушевите се снабдуваат со топла и ладна проточна вода.

14.2.3. Доколку нема потреба од тушеви согласно точка 14.2.1, се обезбедуваат соодветни и погодни мијалници со проточна топла и ладна вода во близина на соблекувалните и на работните места.

Поради пристојност овие мијалници, доколку е потребно, се одделени за одделна употреба на мажи и жени.

14.2.4. Доколку просториите каде се сместени тушевите или мијалниците се одделени од соблекувалните, треба да постои лесно движење помеѓу нив.

14.3. Купатила и мијалници

Се обезбедуваат одделни простории во близина на работните места, собите за одмор, соблекувалните и просториите каде се сместени тушевите и мијалниците, со доволен број на купатила и мијалници.

Се обезбедуваат посебни купатила или посебна употреба на купатила за мажи и жени.

Во случај на индустрии за подземно вадење на минерали, санитарната опрема од овој дел се сместува на површината.

15. Одлагалишта и хидројаловишта

Одлагалиштата и хидројаловиштата се проектираат, конструираат, управуваат и одржуваат на начин кој ја гарантира нивната стабилност, како и безбедноста и здравјето на вработените.

16. Помошни површински инсталации

16.1. Стабилност и цврстина

Работниот простор треба да биде проектиран, конструиран, изграден ракуван, надгледуван и одржуван да ги издржи очекуваните временски неприлики.

Неговата структура и цврстина треба да бидат соодветни на неговата намена.

16.2. Подови, сидови, плафони и кровови на соби

16.2.1. Подовите на работните места не треба да имаат опасни испакнатини, дупки или нагиби и треба да бидат зацврстени, стабилни и да не се лизгаат.

Работниот простор кој содржи работни места треба да биде соодветно изолиран од топлина, имајќи ги предвид видот на работата и физичката активност на вработените.

16.2.2. Површините на подовите, сидовите и плафоните во собите треба да се изработени на начин кој дозволува чистење или реновирање до определен стандард на хигиена.

16.2.3. Просирни или порупросирни сидови, особено целосно застаклени делови, во просторите или во близина на работните места и прометните патеки треба да бидат јасно наведени и направени од безбеден материјал или да бидат раздвоени од ова место или прометна патека со цел да се заштитат вработените од доаѓање во контакт со сидовите или повредување доколку сидовите се скршат.

16.2.4. Не треба да се дозволи пристап до крововите направени од недоволно цврст материјал доколку не се обезбеди опрема за безбедно извршување на работата.

16.3. Димензии на просториите и воздушен простор во нив – слобода на движење на работното место

16.3.1. Работните простории треба да имаат доволна површина, височина и воздушен простор за да им се овозможи на вработените да ја извршуваат својата работа без ризик по нивната безбедност и здравје.

16.3.2. Големината на слободната површина на работното место треба да им ја овозможи на вработените потребната слобода на движење и безбедното извршување на својата работа.

16.4. Прозори и плафонски окна

16.4.1. Прозорите, плафонските окна и средствата за вентилација кои се отвараат, подесуваат или затвараат се проектирани за безбедно извршување на работите.

Тие не се поставуваат на места каде што ќе преставуваат опасност за вработените кога се отворени.

16.4.2. Чистењето на прозорите и плафонските окна треба да е овозможено без ризик.

16.5. Врати и порти

16.5.1. Местоположбата, бројот и димензиите на вратите и портите, како и материјалите од кои се изградени, се определени од природата и употребата на просториите или просторите.

16.5.2. Просирните врати треба да бидат соодветно обележани.

16.5.3. Нишачките врати и порти треба да се просирни или да имаат просирни делови.

16.5.4. Доколку просирните или полупросирните површини кај вратите и портите не се направени од безбеден материјал и доколку постои опасност вработените да се повредат при кршење на вратата или портата, површините треба да се заштитат од кршење.

16.5.5. Лизгачките врати се зацврстуваат со безбедносна направа која спречува вратите да излезат од шините или ненадејно да паднат.

16.5.6. Вратите и портите кои се отвараат нагоре се опремуваат со механизам кој го спречува нивното ненадејно паѓање.

16.5.7. Вратите крај патеките за евакуација и спасување соодветно се обележуваат.

Тие треба да се отвараат однатре во секое време без посебна помош.

Исто така, вратите треба да се отвараат кога работните места се зафатени.

16.5.8. Во близина на капиите наменети за поминување на возила треба да се постават врати за поминување на пешаци (доколку не е сигурен пешачкиот премин), кои треба јасно да се означат и да бидат слободни за поминување во секој момент.

16.5.9. Механичките врати и порти треба да функционираат без ризик од повреда на вработените.

Тие се опремуваат со лесно распознатливи и пристапни направи за итно заклучување и доколку не се отвараат автоматски при прекин на енергија, треба да постои можност да се отвараат рачно.

16.6. Вентилација на затворен работен простор

16.6.1. Треба да се преземат мерки за да се обезбеди доволно свеж воздух кај затворените работни простори, земајќи ги предвид методите за работа и физичките барања на вработените.

При употреба на принуден вентилациски систем, истиот се одржува во работна состојба.

Доколку е потребно за здравјето на вработените треба да се овозможи секој дефект веднаш да се открие со помош на контролниот систем.

16.6.2. Доколку се употребуваат климатизери или механичка вентилација тие треба да функционираат така што нема да предизвикуваат провев кој би им пречел на вработените.

Каков било отпад или смет кој може да го загрози здравјето на вработените при загадување на воздухот се отстранува без одлагање.

16.7. Температура на внатрешни простории

16.7.1. Во просториите во кои се наоѓаат работните места температурата за работното време треба да биде прилагодена на престојот на вработените, земајќи ги предвид методите за работа и физичките барања на вработените.

16.7.2. Температурата во останатите простории, собите на дежурните лица, санитарните простории, кантините и собите за прва помош треба да е соодветна според нивната намена.

16.7.3. Прозорите, плафонските окна и застаклените делови треба да се заштитат за да се избегнат последиците на прекумерна сончева светлина на работните места, имајќи ја предвид природата на работата и работното место.

16.8 Простории за одмор

16.8.1. Доколку од безбедносни и здравствени причини на вработените е потребно, а особено поради видот на работа која се врши во присуство на поголем број на вработени, вработените се снабдуваат со лесно достапни простори за одмор.

Ова не се однесува на вработените во канцеларии или слични работни простории кои нудат подеднаков одмор за време на паузите.

16.8.2. Просториите за одмор треба да се доволно големи и опремни со соодветен број на маси и столчиња со наклон за потребниот број на вработени.

16.8.3. Во просториите за одмор се применуваат соодветни мерки за заштита на непушачите од непријатноста предизвикана од чадот од цигари.

16.8.4. Доколку работните часови постојано и редовно се прекинуваат и не постои просторија за одмор, треба да се обезбедат други простории каде работниците може да престојуваат за време на овие прекини, кога тоа е потребно за нивната безбедност и здравје. Се преземаат соодветни мерки за заштита на непушачите од непријатноста предизвикана од чадот од цигари.

17. Бремените жени и доилките

Бремените жени и доилките треба да им се овозможи одмор во лежечка позиција и под соодветни услови.

18. Хендикепирани вработени

Работните простори треба да бидат уредени на тој начин да се земе предвид движењето на хендикепираните лица, доколку се вработени. Оваа одредба се однесува особено на употреба на врати, премини, скали, тушеви, мијалници, купатила и работни места кои ги користат или на нив постојано се вработени хендикепирани лица.

ДЕЛ Б

Посебни минимални барања применливи во рударство за површинска експлатација на минерални суровини

1. Општи одредби

1.1. Без разлика на член 3 (2), работодавачот кој, согласно Законот за безбедност и здравје при работа, е одговорен за работниот простор, уредено во дел В, гарантира дека Проценката на ризик ги содржи сите важни мерки кои треба да се преземат за заштита на безбедноста и здравјето на вработените при нормални и критични ситуации.

1.2. Проценката на ризик редовно се изменува и истата е достапна за инспекцијата на трудот.

Работниот процес се спроведува согласно Проценката на ризик.

2. Функционирање

2.1. Процесот на работа се планира имајќи ги предвид утврдените елементи од Проценката на ризик, кои се однесуваат на ризици од паѓање и лизгање на земјиштето.

Како резултат на ова, како превентивна мерка, висината и стрмнината на оптоварените места за ископување и вадење треба да бидат соодветни на природата и стабилноста на земјата и методите на работа.

2.2. Бермите и пристапните патишта треба да бидат доволно стабилни за машините кои се користат.

Тие се конструираат и одржуваат така што машината може безбедно да се преместува.

Просторот над работните места за ископување и вадење или пристапните патишта пред почетокот или продолжување на работата треба да се проверат во случај да има нестабилно земјиште или камења.

Доколку е потребно се врши осигурување.

2.4. Површините и местата за одлагалишта не се прават на начин кој може да предизвика нестабилност.

ДЕЛ В

Посебни минимални барања применливи во рударство за подземна експлатација на минерални суровини

1. Општи одредби

1.1. Без разлика на член 3 (2), работодавачот кој, согласно прописите од областа на безбедност и здравје при работа, е одговорен за работниот простор, уредено во дел В, гарантира дека Проценката на ризик ги содржи сите важни мерки кои треба да се преземат за заштита на безбедноста и здравјето на вработените при нормални и критични ситуации.

1.2. Проценката на ризик редовно се изменува и истата е достапна за инспекцијата на трудот.

Работниот процес се спроведува согласно Проценката на ризик.

2. Планови за подземна работа

2.1. Плановите за подземни работи се изготвуваат во размер кој нуди јасна претстава.

Освен тоа, на патиштата и работните чела, тие ги покажуваат познатите карактеристики кои може да влијаат на работата и безбедноста при работа.

Тие се лесно достапни и треба да се чува во времетраење колку што е потребно за безбедносни цели.

2.2. Плановите за подземни работни места се ажурираат периодично и се чуваат достапни на работното место.

3. Излези

Сите подземни работни места треба да имаат пристап до површината преку најмалку два одделни излези, кои се цврсто конструирани и лесно достапни на подземните вработени.

Механичкото дигање и превозување се обезбедува за оние излези кои подразбираат значителен физички напор при нивна употреба.

4. Работни места

Работните места каде се врши подземната работа се конструираат, управуваат, опремуваат и одржуваат на начин на кој вработените може да работат и да се движат со минимален ризик.

Патиштата се означуваат за да им помогнат на вработените да го пронајдат патот до своето работно место.

5. Транспорт

5.1. Помагалата за транспорт се инсталираат, управуваат и одржуваат на начин кој обезбедува мерки за безбедност и здравје на возачите, корисниците и другите лица кои се наоѓаат во близина.

5.2. Механичко дигање и превозување правилно се инсталираат и се употребуваат согласно писмените инструкции.

6. Подградување и стабилност на земјиштето

Се обезбедува подграда веднаш по ископувањето, освен доколку поради стабилноста на земјиштето тоа не е неопходно за безбедноста на вработените. Подградата се вградува согласно плановите и писмените инструкции.

Работните места до кои пристапуваат вработените редовно се испитуваат во однос на стабилноста на земјиштето и одржување на подградата.

7. Вентилација

7.1. Треба да се преземат мерки за да се обезбеди доволно свеж воздух кај затворените работни простори, земајќи ги предвид методите за работа и физичките барања на вработените.

7.2. Сите подземни работни места до кои е дозволен пристап на вработените се вентилираат на пропишан начин.

Се врши постојана вентилација за да се одржува степен на безбедност на:

- здравиот воздух,
- воздухот каде ризиците од експлозија и респираторна прашина се држат под контрола,

- воздухот каде работните услови се соодветни при извршување на работата, земајќи ги предвид работните методи и физичките барања наложени врз вработените.

7.3. Доколку барањата од точка 7.1 не може да се задоволат со природна вентилација, се обезбедува вентилација со помош на еден или повеќе механички вентилатори.

Се преземаат мерки за да се обезбеди стабилна и постојана вентилација.

Работата на вентилаторите се следи постојано, а автоматскиот аларм ги покажува непредвидените прекинни.

7.4. Параметрите на вентилација се мерат периодично и се забележуваат.

Планот за вентилација, кој содржи релевантни детали за системот за вентилација се изготвува, повремено се ажурира и се чува достапен на работното место.

8. Работни места со ризик од експлозија на гас

8.1. Подземно работно место со ризик од експлозија на гас се смета доколку при експлоатацијата на минералната сировина се ослободува доволно количество гас каде што ризикот од неговата експлозија не може да се исклучи.

8.2. Вентилацијата се обезбедува со еден или повеќе механички вентилатори.

8.3. Работата се врши земајќи ја предвид емисијата на запаливиот отпад.

Се преземаат мерки за да се елиминира колку што е можно ризикот од запаливиот отпад.

8.4. Помошната вентилација се ограничува за развој и спасување на работата за места кои се во директна врска со главната постоечка вентилација.

Работни места за производство се вентилираат со помошни системи доколку се преземени дополнителни мерки со кои се обезбедува безбедност и здравје на работниците.

8.5. Мерењето на вентилацијата од точка 7.3 се дополнува со параметрите на запалив отпад.

Доколку се бара во Проценката на ризик, нивото на запалив отпад постојано се следи кај искористената воздушна маса од производствените единици кои користат механичко вадење или подземно пробивање и кај главните краеве на работни места со слеп завршеток.

8.6. Може да се употребуваат само експлозивни и средства за активирање наменети специјално за работни места со ризик од експлозија на гас.

8.7. Одредбите од точка 4.1.2 од Дел А се заменуваат со следниов текст:

- Забрането е пушење, носење цигари и други предмети кои може да предизвикаат пожар.

- Сечење со пламен, заварување и други слични работи се дозволени само во исклучителни ситуации и тие се подложни на мерки кои обезбедуваат безбедност и здравје на вработените.

9. Работни места кои содржат запалив прав

9.1. Рудниците за експлоатација на јаглен се смета дека подлежат на создавање на запалив прав освен доколку Проценката на ризик не покажува дека ниту еден од слоевите каде се работи не содржи прав кој може да предизвика експлозија.

9.2. Кај работните места кои содржат запалив прав одредбите од 8.6 и 8.7 од Дел В се применува *mutatis mutandis*.

9.3. Се преземаат мерки за намалување на запаливиот отпад од прав, и за отстранување, неутрализирање и затрупување на слојот.

9.4. Проширувањето на експлозиите од запаливиот отпад и/или запаливиот прав кои може да предизвикаат други експлозии од запалив прав се оневозможува со инсталирање на систем од против-експлозивни бариери.

Местоположбата на овие против-експлозивни бариери се наведува во документ кои се ажурира периодично и се чува достапен на работното место.

10. Избивање на гасови, одрони и водни изблици (води под притисок-динамични води)

10.1. Во зони каде е можно избивање на гасови со или без исфрлање на минерали или карпи, одрони или водни изблици, се изготвува оперативен план кои се применува со цел да се обезбеди, колку што е можно, безбеден систем за работа на вработените.

10.2. Се преземаат мерки за идентификација на опасните зони, контрола на ризиците и безбедност на вработените на работните места кои се во близина или кои ги пресекуваат овие зони.

11. Оган, согорувања и затоплувања

11.1. Се донесуваат одредби за безбедност од точка 11 и, доколку е погодно, рано откривање на спонтано согорување.

11.2. Внесувањето на запаливи материјали во подземните работни места се ограничува на количини кои се строго неопходни.

11.3. Доколку е потребна употреба на хидраулични флуиди (флуиди за трансмисија на хидростатска и/или хидрокинетичка механичка енергија), се употребуваат, доколку е можно, флуиди кои се тешко запаливи со цел да се избегне ризикот од пожар и негово ширење.

Хидрауличните флуиди треба да ги задоволуваат спецификациите и тестирањата кои се однесуваат на отпорност на оган и критериумите за хигиена.

Доколку се употребуваат хидраулични флуиди кои не ги задоволуваат спецификациите, условите и критериумите од точка 11.3, се преземаат дополнителни мерки на претпазливост за да се избегне зголемиениот ризик од оган и негово ширење.

12. Мерки на претпазливост и извлекување на вработување

За да се извлечат безбедно, вработените треба, доколку е потребно, да се снабдат со лична заштитна опрема за самоспасувачка респираторна заштита која треба секогаш да ја чуваат и да биде достапна за вработените.

Вработените се обучуваат за употреба на оваа опрема. Оваа опрема се чува на местото на работа и редовно се проверува за да се гарантира дека е во добра состојба.

13. Осветлување

Одредбите од точка 13 од Дел А се заменува со следниов текст:

- Вработените се снабдуваат со соодветни лични сијалици;

- Работните места, доколку е можно, се опремуваат со вештачко осветлување соодветно за заштита на безбедноста и здравјето на вработените;

- Инсталациите за осветлување се поставуваат така што начинот на прицврстување на светилките не претставува ризик за несреќи на вработените.

14. Евиденција за подземната работна сила

Треба да се знае точно кој се наоѓа под земја во било кое време.

15. Чета за спасување

Со цел да се овозможи брзо и ефективно преземање на соодветна активност во случај на голема несреќа, се формира соодветна чета за спасување.

Четата за спасување за да може да дејствува на сите полиња каде се наоѓаат работни места за истражување или експлоатација, треба да има на располагање доволен број на обучени вработени за спасување и соодветна опрема.

1821.

Врз основа на член 67 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/09, 36/11 и 51/11), министерот за труд и социјална политика, донесе

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА ПОСТОЈАНА ПАРИЧНА ПОМОШ

Член 1

Во Правилникот за начинот на остварување на правото на постојана парична помош, („Службен весник на Република Македонија“ бр. 146/09, 59/11 и 123/11), во член 4 став 1 точката 9 се брише.

По ставот 2 се додава нов став 3 кој гласи:

„ Центарот за социјална работа по пат на размена на податоци со Агенцијата за вработување на Република Македонија го утврдува статусот на лицата кои не се вработени, лицата кои се корисници на паричен надоместок по основ на невработеност, лицата кои одбиле понуда за вработување, обука, преквалификација или доквалификација заради вработување и лицата кои се работно ангажирани за извршување на јавни работи.“

Ставовите 3 и 4 стануваат ставови 4 и 5.

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 10-3298/3
21 мај 2012 година
Скопје

Министер за труд
и социјална политика,
Спиро Ристовски, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1822.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на член 110 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија и членовите 56 и 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/1992) на седницата одржана на 2 мај 2012 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ ОДБИВА барањето на Никола Гелевски од Скопје, за заштита на слободата и правото на јавно изразување на мислата, гарантирани со член 16 од Уставот, кои барателот смета дека му биле повредени со пресуда на Основниот суд Скопје 1 Скопје, К.бр.2066/09 од 10.06.2010 год и пресуда на Апелациониот суд Скопје, КЖ бр. 955/11 од 22.09.2011 година.

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Никола Гелевски од Скопје, преку полномошник адвокат Филип Медарски од Скопје, на Уставниот суд на Република Македонија му поднесе барање за заштита на слободата и правото на јавно изразување на мислата гарантирани со член 16 од Уставот, повредени со пресудите наведени во точката 1 од оваа одлука.

Според наводите во барањето, Драган Павловиќ-Латас до Основниот суд Скопје 1 Скопје, поднел приватна кривична тужба против Никола Гелевски од Скопје за кривично дело клевета од член 172 став 2 од Кривичниот законик (КЗ) и кривично дело навреда од член 173 ставовите 2 и 3 од КЗ, а заради објавена колумна во дневниот весник „Утрински весник“ на 31.03.2009 година, под наслов „Мегафоните на фиреро-виот сокак“. Основниот суд Скопје 1 Скопје, постапувајќи по поднесената тужба, со Пресуда К.бр.2066/09 од 10.06.2010 година го огласил Никола Гелевски за виновен за сторените кривични дела и му утврдил за едно кривично дело клевета од член 172 став 1 од КЗ парична казна во износ од 16 дневни глоби, од по 20 евра, во денарска противвредност од 1.230,00 денари, една дневна глоба, вкупен износ од 19.680,00 денари и за едно кривично дело навреда од член 173 став 1 од КЗ, парична казна во износ од 16 дневни глоби, од по 20 евра, во денарска противвредност од 1.230,00 денари, една дневна глоба, вкупен износ од 19.680,00 денари, па го осудил на заедничка казна за двете кривични казни во износ од 30 дневни глоби, од по 20 евра, во денарска противвредност од 1.230,00 денари, вкупен износ од 36.900,00 денари.

Против цитираната пресуда, во законски предвидениот рок, била поднесена жалба од обвинетиот преку неговиот бранител, со која пресудата била напаѓана по сите основи, согласно ЗКП. Постапувајќи по поднесената жалба, Апелациониот суд Скопје, со Пресуда КЖ бр. 955/11 од 22.09.2011 година, жалбата делумно ја уважил и цитираната првостепенa пресуда ја преиначил на начин што одлучил дека Никола Гелевски се осудува само за едно кривично дело клевета од член 172 став 1 од КЗ на парична казна во износ од 16 дневни глоби, од по 20 евра, во денарска противвредност од 1.230,00 денари, една дневна глоба, вкупен износ од 19.680,00 денари.

Според подносителот на барањето, во конкретниот случај има повреда на слободата на изразувањето, гарантирана со член 16 од Уставот на Република Македонија. Согласно член 16 став 1 од Уставот, се гарантира слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата, а според став 2 на истиот член, се гарантира слободата на говорот, јавниот настап, јавното информирање, како и слободното основање на институции за јавно информирање. Во член 10 од Европската конвенција за човекови права било утврдено дека секој има право на слобода на изразување, при што ова право ја вклучува слободата на сопствено мислење и примање и пренесување на информации и идеи, без било какво мешање на јавната власт и без оглед на државните граници. Притоа, секој граѓанин кој смета дека со поединечен акт или дејствие му е повредено индивидуално право или слобода, утврдени во член 110 алинеја 3 од Уставот, може да бара заштита од Уставниот суд